

ЗАГРОЗИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В даній статті автор розглядає екологічну безпеку як важливу складову національної безпеки, детальне і комплексне вивчення екологічних загроз як один з кроків на шляху забезпечення безпеки українського суспільства і держави в цілому. За результатами проведеного аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових фондів, національну безпеку представлено як цілісну систему. Визначено складові та елементи даної системи якими являються екологічна безпека та загрози екологічній безпеці. Проведено контент-аналіз сутності поняття «екологічна безпека». Охарактеризовані Екологічні загрози і показано їх місце з системі національної безпеки України. Визначено проблемні питання щодо реалізації екологічної політики в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: національна безпека, система національної безпеки, екологічна безпека, загрози екологічній безпеці.

Постановка проблеми. Однією з найважливіших проблем людства є проблема екологічної безпеки. Проблеми екології вже давно вийшли за національні межі і стали об'єктом не тільки внутрішньої, але й світової політики. Глобальна екологічна криза, яка стрімко розвивається, зачіпляє все людство, усі сторони життя людей, але по-різному проявляється в кожній країні в залежності від її природних умов, економічної та соціальної ситуації. Суть екологічної кризи полягає в деградації і руйнації біотичних механізмів, що стабілізують стан навколишнього середовища. Для негативних змін характерні темпи, які багаторазово перевищують природні коливання, ці зміни позначаються на здоров'ї людей і так чи інакше впливають на благополуччя всіх країн, в тому числі і України.

Екологічну ситуацію на території України в цілому можна охарактеризувати як кризову. Рівень загального антропогенного навантаження на довкілля залишається незадовільним. Низьким є також рівень зас-тосування інноваційних, ресурсозберігаючих та природоохоронних технологій.

Забезпечення екологічної безпеки і право кожного на сприятливе для життя і здоров'я екологічне середовище це поняття і явища взаємопов'язані. Іншими словами, життєдіяльність людини в нашій країні на-пряму пов'язана з забезпеченням екологічної безпеки навколишнього середовища.

Незважаючи значну кількість прийнятих законів та підзаконних актів в Україні не створено ефективної системи управління природоохоронною сферою. Також механізми контролю в даній сфері потребують удосконалення

Сучасна Україна щодо найближчої перспективи має визначити першочергову задачу – це здоров'я дітей та підлітків; здоров'я всієї нації, її майбутні

успіхи напряду залежать від природної спадщини, стан української природи сьогодні є не найкращим; життєво необхідним є підвищення ефективності державної політики в цієї сфері.

У сьогоднішній обстановці важливо позначити нові глобальні виклики та загрози для нашої країни, а також окреслити можливі шляхи вирішення проблем, що накопичилися. Особливо в умовах світової кризи, яка стрімко розвивається. Звернути увагу представників влади і громадян на принципові висновки вчених і експертів, щоб, по можливості, врахувати їх при формуванні нових пріоритетів національної екологічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З метою визначення та аналізу понять «національна безпека», «екологічна безпека» та з'ясування загроз екологічній безпеці нами було проаналізовано вітчизняні та зарубіжні наукові фонди із зазначеної тематики.

Більшість наукових праць присвячено: проблемам забезпечення національної безпеки, її різним аспектам, теоретико-методологічним засадам системних досліджень проблем забезпечення національної безпеки (І. Ансофф, В. Арнольд, В. Богданович, І. Джус, І. Пригожин, А. Лоутон, Е. Роуз, М. Єжесв, А. Качинський, В. Мунтіян, В. Богданович, А. Семенченко); феномену національної безпеки (А. Возженніков, О. Данілян, О. Дзьобань, М. Панов). Поряд з цим у науковій галузі державного управління ці питання розглядалися такими вченими як Н. Нижник, Г. Ситник, В. Білоус, В. Ліпкан. Такі вчені як А. Качинський, Ю.Єгоров, О.Хіміч, Б. Данилишин, В.Ковтун, А.Степаненко розглядали екологічну безпеку як складову комплексної безпеки території.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на велику

кількість наукових праць, питання щодо загроз екологічної безпеки, джерел їх виникнення та місце цих загроз в системі національної безпеки України комплексно майже не розглядалися.

Формулювання цілей (*постановка завдання*).

Метою даного дослідження є визначення та аналіз понять «національна безпека», «екологічна безпека», з'ясування загроз екологічної безпеки і джерела їх виникнення. Показати місце загроз екологічної безпеки в системі національної безпеки України. Визначити проблемні питання щодо забезпечення екологічної безпеки в Україні та надати пропозиції щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Гостра проблема щодо забезпечення екологічної безпеки розглядалася в рамках Конференції Організації Об'єднаних Націй з питань екології й розвитку, проведеної в Ріо-де-Жанейро, в Бразилії, в 1992 році, де ній були присутні представники 178 країн. Конференція розробила Договір про глобальні кліматичні зміни, який декларує між інших речей, що «брак наукової визначеності не може використовуватись як підстава для відстрочення для рентабельних заходів, спрямованих на запобігання деградації довкілля!» На думку Т. Дая, це твердження, звичайно, суперечливе: без наукової інформації неможливо визначити рентабельність. На зустрічі в Ріо було дуже мало науковців. Натомість, група з 250 провідних науковців, у тому числі 27 нобелівських лауреатів, випустила звернення до світових лідерів у відповідь на Договір у Ріо, де наголосила, що «Найбільшим нещастям, що розповсюджується на нашій Землі, є невігластво й тиранія, а не наука, технологія й індустрія» [4, с. 309–310].

У рамках Конвенції ООН з питань глобальних кліматичних змін до Договору Ріо, у 1997 році була додана поправка, відома під назвою протоколу Кіото. У той час як Договір Ріо встановлював довільні національні пріоритети зменшення кількості газів, що викликають парниковий ефект, підписана в Кіото угода вимагає, щоб країни зменшили викиди забруднювачів до рівня 1990 р.

Враховуючи специфіку нашого дослідження та на підставі проведеного аналізу наукових досліджень, використовуючи системний підхід, наведемо залежність систем – підсистем – елементів та покажемо місце загроз екологічної безпеки та джерела їх виникнення в системі національної безпеки (див. рис. 1).

З метою визначення та аналізу понять «національна безпека», «екологічна безпека» та з'ясування загроз екологічної безпеки нами було проаналізовано вітчизняні та зарубіжні наукові фонди із зазначеної тематики.

С. Гошовський дає наступне визначення поняттю безпека: «безпека – стан захищеності кожної окремої особи, суспільства, оточуючого людину середовища від небезпек, обумовлених всіма можливими причинами (екологічного, соціально-економічного, техногенного і т.д. характеру)» [3, с. 96]. По Б. Данилишину, «під безпекою розуміють стан діяльності, при якому з достатньою ймовірністю

виключений прояв небезпек (або відсутність явної небезпеки)» [5, с. 20].

Закон України «Про основи національної безпеки України» (стаття 1) визначає національну безпеку, як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам [11]. На думку деяких вчених, в такому трактуванні коректніше було б вести мову не про захищеність, а про рівень захищеності, як це було визначено у скасованій згаданим Законом Концепції (Основах державної політики) національної безпеки України.

Під загрозами національній безпеці слід розуміти наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України [11].

Традиційно національна безпека науковцями розглядається як система [6; 8]. На думку А. Качинського, національна безпека – вельми складна багаторівнева функціональна система, в якій здійснюється постійна взаємодія й протидія між внутрішніми та зовнішніми загрозами й життєво важливими інтересами особи, суспільства та держави [6, с. 71]. За такої взаємодії й протидії на інтереси й загрози постійно впливають інші елементи системи національної безпеки: фактори внутрішнього й зовнішнього оточуючого середовища та дії управлінського середовища. Цільовою функцією цієї системи є ступінь захищеності даних інтересів від загроз.

Враховуючи вищевказане, та узагальнюючи думку авторів А. Возженнікова, В. Горбуліна, А. Качинського, А. Прохожева [1; 16], можна вважати практично «канонізованим» визначенням національної безпеки: національна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів особи, суспільства, держави в різних сферах життєдіяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує сталий і поступальний розвиток країни.

У статті 7 Закону України «Про основи національної безпеки» визначається, що екологічна безпека є складовою національної безпеки. Тут, разом із екологічною безпекою, до складу національної включені: зовнішньополітична, державна, воєнна та сфера безпеки державного кордону, внутрішньополітична, економічна, соціальна та гуманітарна, науково-технологічна та інформаційна. В цьому списку екологічна безпека наводиться в числі останніх. Попри всю важливість, термін «екологічна безпека» недостатньо широко висвітлений в нормативно-правових документах України. Визначення поняття «екологічна безпека» міститься у ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», відповідно до якої, екологічна безпека являє собою такий стан навколишнього природного середовища, за якого забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей. Екологічна безпека гарантується громадянам України здійсненням широко-

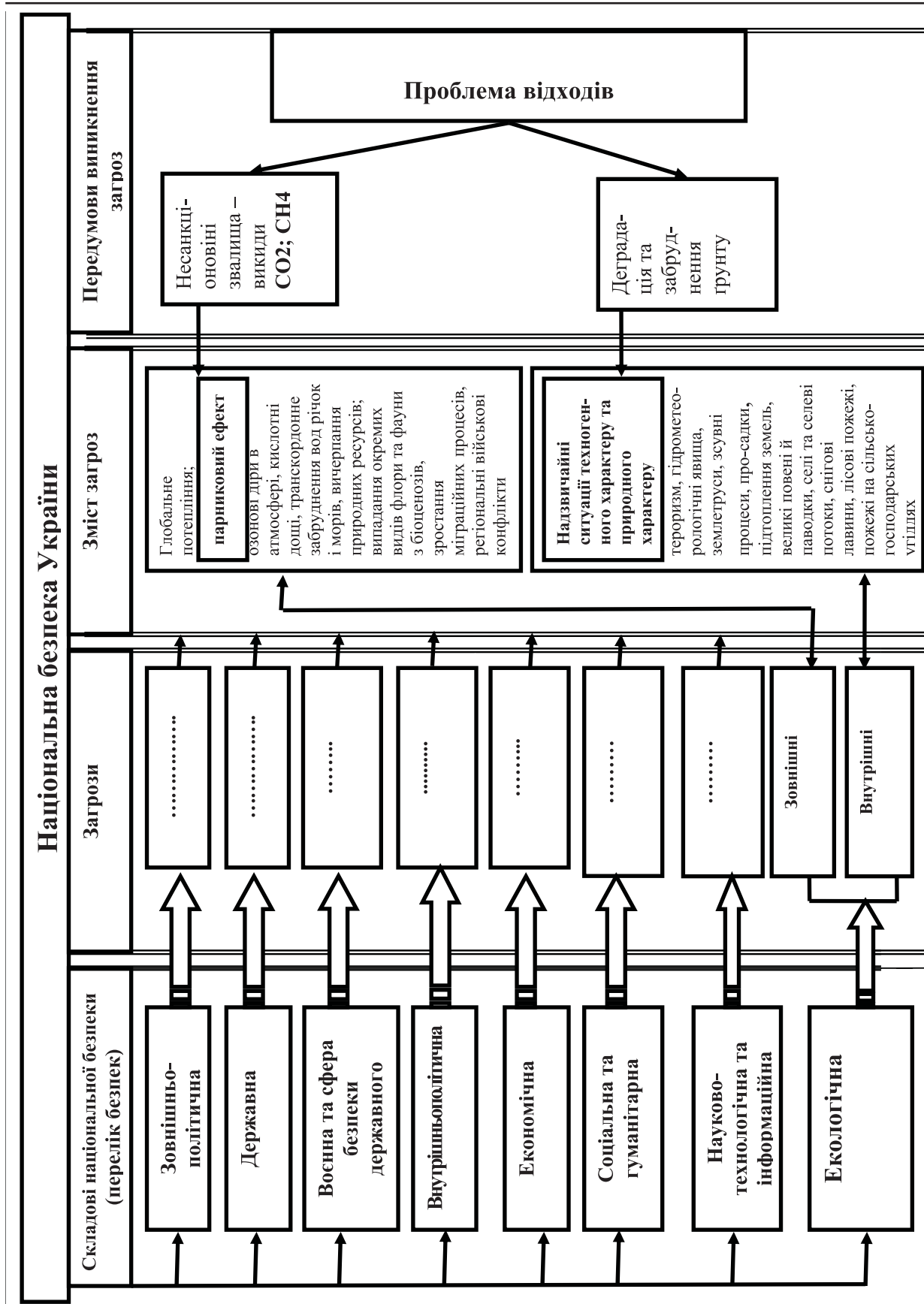

Рис. 1. Загрози екологічної безпеки в системі національної безпеки України

го комплексу взаємопов’язаних політичних, господарчих, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів [14].
 Екологічна безпека як базова категорія в спеціальній літературі, законодавстві трактується

неоднозначно. В контексті нашого дослідження особлива увага приділяється проблемі екологічної безпеки. Проведений нами контент аналіз поняття «екологічна безпека» (див. табл.1), дає можливість стверджувати, що більшість під екологічною

безпекою розуміють суспільну безпеку і безпеку для навколишнього природного середовища, сукупність безпечної діяльності техногенних систем і породжених впливом цього та природних факторів негативних природних процесів. Але, аналіз розглянутих категорій «екологічна безпека» свідчить що в їх визначеннях

відсутній критерій, який характеризує масштаби негативного впливу. Крім того, у науковій літературі екологічна безпека розглядається як складова частина глобальної і національної безпеки. Аналізуючи підходи щодо визначення поняття «екологічна безпека» автори акцентують увагу на різних аспектах даної проблеми.

Таблиця 1

Структурно-компонентний аналіз сутності поняття «екологічна безпека»

№ п/п	Автор, джерело	Визначення поняття «екологічна безпека»	Ключові/ стрижневі слова
2.	А. Махмуд [9]	Стан, за якого всі складові природного оточення, за рахунок балансування взаємовпливів природних, технічних і соціальних систем, формування природо-культурного середовища, є оптимальними для нормального функціонування і розвитку людської цивілізації.	стан, за якого всі складові природного оточення є оптимальними для нормального функціонування і розвитку людської цивілізації
4.	І. Дедю [18, с.29]	Безпека екологічна – будь-яка діяльність людини, яка виключає шкідливі дії на навколишнє середовище.	діяльність людини, яка виключає шкідливі дії на навколишнє середовище
5.	С. Боголюбов [19, с.12-13].	Стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і навколишнього середовища від загроз, які можуть виникнути в результаті шкідливих природних і техногенних дій на неї, а також в результаті правопорушень екологічних.	стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і навколишнього середовища від загроз
7.	А. Качинський, Ю.Сгоров [6, с.72].	<i>Екологічна безпека</i> – це стан захищеності життєво важливих інтересів об'єктів екологічної безпеки (особистості, суспільства та держави) від загроз природного, техногенного та соціального характеру, а також забруднень внаслідок антропогенної діяльності (аварій, катастроф, тривалої господарської та воєнно-оборонної й іншої діяльності), від природних явищ і стихійних лих.	стан захищеності життєво важливих інтересів об'єктів екологічної безпеки від загроз природного, техногенного та соціального характеру
8.	О.Хіміч [17, с.47].	<i>Екологічна безпека як складова національної безпеки є станом захищеності людини, суспільства та держави від загроз з боку небезпечних природних об'єктів, забруднених внаслідок аварій, катастроф, господарської діяльності, природних явищ, надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.</i>	<i>складова національної безпеки, стан захищеності людини, суспільства та держави від загроз з боку небезпечних природних об'єктів</i>
9.	Б.Данилишин [5, с.22].	<i>Екологічна безпека, яка є складовою комплексної безпеки території, – це такий стан навколишнього середовища, який гарантує захищеність життєво важливих інтересів держави (особи, суспільства) від реальних чи потенційних загроз, що створюються антропогенним або природним впливом на довкілля.</i>	<i>складова комплексної безпеки території; захищеність інтересів держави від загроз антропогенного або природного характеру</i>

На наш погляд, під екологічною безпекою слід розуміти стан захищеності природних об'єктів, життя й здоров'я людини, її майна та господарської діяльності від екологічних загроз, де всі складові природного оточення є оптимальними для нормального функціонування і розвитку людської цивілізації.

Ми також погоджуємося з думкою В. Горбуліна та А. Качинського, які стверджують, що екологічна безпека – це складова національної безпеки, яка забезпечує захищеність життєво важливих інтересів людини, суспільства, довкілля та держави від реальних або потенційних загроз, що створюються антропогенними чи природними чинниками стосовно навколишнього середовища. Гарантується законодавчими актами держави [2].

Систему забезпечення екологічної безпеки (згідно з системним підходом) можна розглядати як підсис-

тему більш загальної системи – системи забезпечення національної безпеки, що пов'язана з іншими підсистемами, які знаходяться з підсистемою забезпечення екологічної безпеки на тому самому ієрархічному рівні [6, с. 73].

Іншими словами, якщо національна безпека, як система, це множина взаємопов'язаних елементів з їх атрибутами, призначеними для досягнення загальної мети, то екологічна безпека, як підсистема – це частина системи, яка виділена за певною ознакою та має самостійність і допускає розклад на елементи у рамках нашого розгляду.

Кожний елемент (деякий об'єкт (матеріальний, енергетичний, інформаційний та ін.)), що має низку важливих властивостей і реалізує в системі певний закон функціонування) екологічної безпеки має свою властиву поведінку і стан, відмінні від поведінки

й стану інших елементів, власну функцію, яка визначається як таке відношення частини до цілого, коли саме існування або деякий інший прояв частини забезпечують існування або деяку іншу форму прояву цілого [7, с. 73].

Таким чином, погоджуючись з А. Качинським, можна стверджувати, що елемент системи екологічної безпеки – це неподільна і самостійна одиниця в контексті системи забезпечення національної безпеки.

Одним із важливих завдань забезпечення екологічної безпеки є забезпечення життєдіяльності населення у техногенно безпечному й екологічно чистому світі. Екологічно чистий світ можливий лише при відсутності загрози з боку природних об'єктів чи при умові забезпечення захищеності об'єктів безпеки від цих загроз.

До основних зовнішніх загроз екологічній безпеці України відносяться, зокрема і парниковий ефект. До внутрішніх загроз – надзвичайні ситуації природного характеру. Одним із джерел виникнення як внутрішніх так і зовнішніх загроз є не вирішена проблема відходів, перевантажені та несанкціоновані сміттєзвалища (рис.1).

Не можна не погодитися з твердженням британського журналу *The Economist* про те, що «відходи – це екологічна проблема, яка викликає найбільшу заклопотаність жителів розвинених країн», а значить загроза екологічній безпеці будь якої країни та України зокрема.

Однією з важливих особливостей екологічної безпеки є її суперпріоритетність. Це означає, що екологічна безпека є невід'ємною складовою національної безпеки держави, яка повинна її гарантувати поряд з військовою, економічною та особистою безпекою. Екологічна безпека є обов'язковим атрибутом прав і свобод людини і входить в мінімальний стандарт її життєзабезпечення.

Одним із елементів структури екологічної безпеки України та її регіонів є державна екологічна політика. Основним стратегічним документом щодо державної екологічної політики в Україні є затверджені законом України Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року [13]. Однак, згідно проведеного аналізу щодо виконання Плану дій, у більшій своїй частині заплановані заходи залишилися невиконаними. Для реалізації стратегічних екологічних заходів був прийнятий План дій на 2011-2015р.р. Наразі на сайті Мінприроди представлено для обговорення проект

Плану дій на 2016-2020р.р., куди була перенесена і части нереалізованих заходів, але сам документ ще не прийнято.

Ще одним стратегічним документом країни є Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [15], яка визначає Дорожню карту та першочергові пріоритети реалізації Стратегії зазначено лише реалізацію однієї Програми збереження навколишнього природного середовища, яку, судячи з назви, не модно вважати інструментом для забезпечення екологічної безпеки. Крім того, у переліку зазначених першочергових реформ, серед яких – Реформа системи національної безпеки та оборони, жодним чином не згадується екологічна безпека.

Висновки із дослідженого матеріалу. Отже, результати проведеного дослідження дають підстави стверджувати, що завдання гарантування екологічної безпеки мають бути чітко сформульовані і в розгорнутому концептуальному вигляді, і як інтегральний елемент стратегії соціально-економічного розвитку, яка має ставити перед собою невідкладні завдання щодо забезпечення екологічної безпеки, зокрема розвиток правового поля щодо реалізації механізмів у системі регулювання екологічної безпеки; зміцнення інституційних засад державної системи регулювання екологічної безпеки; розвиток системи екологічного контролю та моніторингу, запровадження системи аналізу екологічної ситуації, прогнозування, планування і здійснення запобіжних заходів щодо ймовірних факторів шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей; запровадження регіональних, місцевих та об'єктних планів дій, програм щодо охорони навколишнього природного середовища і розвитку системи регулювання екологічної безпеки; розроблення дійових механізмів інтеграції екологічної складової до стратегій та планів соціально-економічного розвитку. Деякі механізми є не нові – регламентовані в законодавстві, реалізовувалися на практиці, однак виявилися неефективні без належного державного екологічного контролю.

У подальшому, в рамках нашого дослідження, ми плануємо проведення дослідження щодо обґрунтування необхідності здійснення екологічного аналізу планів і програм на етапі їх проектування з метою запобігання негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення в процесі їх реалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Возженников А. В. Национальная безопасность: теория, практика, стратегия / А. В. Возженников. – М. : НПО «Модуль», 2000. – 240 с.
2. Горбулін В. П. Системноконцептуальні засади стратегії національної безпеки України : монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К. : ДП «НВЦ «Свроатлантикінформ», 2007. – 592 с.
3. Гошовський С. В. Екологічна безпека техноприродних геосистем у зв'язку з катастрофічним розвитком геологічних процесів / С. В. Гошовський, Г. І. Рудько, Б. М. Преснер. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2002. – 624 с.
4. Дай Т. Основи державної політики / Пер. з англ. Г. Є. Краснокутського ; Наук. ред. З. В. Балабаєва. – Одеса: АО БАХВА, 2005. – 468 с.

5. Данилишин Б. М. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки : монографія / Б. М. Данилишин, В. В. Ковтун, А. В. Степаненко. – К. : Лекс Дім, 2004. – 551 с.
6. Качинський А. Б. Екологічна безпека України: системні принципи та методи її формалізації / А. Б. Качинський, Ю. В. Єгоров // Національна безпека: український вимір. – 2009. – №4 (23). – С.71–79.
7. Качинський А. Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи / А. Б. Качинський. – К. : Ін-т пробл. нац. безпеки, 2004. – 472 с.
8. Ліпкан В. А. Управління системою національної безпеки України / В. А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2006. – 68 с. – (Серія : Національна і міжнародна безпека).
9. Махмуд А. А. Екологічна безпека як предмет політики міжнародного співробітництва [Електронний ресурс] / А.А. Махмуд // Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. НАН України. Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2000. – 16 с. – Режим доступу: <http://disser.com.ua/contents/17414.html>.
10. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки: монографія / Б.М.Данилишин, В.В.Ковтун, А.В.Степаненко. – К.: Лекс Дім, 2004. – 552с. – ISBN 966-96450-0-X.
11. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15>. – Заголовок з екрану.
12. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15>. – Заголовок з екрану.
13. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року [Електронний ресурс]: закон України від 21.12.2010 № 2818-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>. – Заголовок з екрану.
14. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII [із змінами та доп., внесеними законами України]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>. – Заголовок з екрану.
15. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. – Заголовок з екрану.
16. Прохожев А. А. Теория развития и безопасности человека и общества : монография / А. А. Прохожев. – М. : Ин-октаво, 2006. – 288 с.
17. Хіміч О. Екологічна безпека як елемент національної безпеки / О. Хіміч // Право України. – 2002. – № 11. – С.47.
18. Экологический энциклопедический словарь: свыше 8 тыс. терминов / И.И. Дедю. – К.: Гл. ред. МСЭ, 1990. – 408 стр.
19. Экология. Юридический энциклопедический словарь / Под ред. проф. С.А.Боголюбова. – М.: Издательство НОРМА, 2000. – 448 с.

Т. П. Козаченко,

Національна академія державного управління при Президенті України, Київ, Україна

УГРОЗЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В СИСТЕМЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Одной из важнейших проблем человечества является проблема экологической безопасности. Проблемы экологии уже давно вышли за национальные границы и стали объектом не только внутренней, но и мировой политики. Экологическую ситуацию на территории Украины в целом можно охарактеризовать как кризисную. Уровень общей антропогенной нагрузки на окружающую среду остается неудовлетворительным. Целью данного исследования является определение и анализ понятий «национальная безопасность», «экологическая безопасность», выявление угроз экологической безопасности и источники их возникновения. Показать место угроз экологической безопасности в системе национальной безопасности Украины. Автор рассматривает экологическую безопасность как важную составляющую национальной безопасности, детальное и комплексное изучение экологических угроз как один из шагов на пути обеспечения безопасности украинского общества и государства в целом. По результатам анализа отечественных и зарубежных фондов представлено национальную безопасность как целостную систему. Определены составляющие и элементы данной системы, коими являются экологическая безопасность и угрозы экологической безопасности. Проведено контент-анализ сущности понятия «экологическая безопасность». Охарактеризованы экологические угрозы и показано их место в системе национальной безопасности Украины. Определены проблемные вопросы по реализации экологической политики в Украине и предложены пути их решения.

Ключевые слова: *национальная безопасность, система национальной безопасности, экологическая безопасность, угрозы экологической безопасности, источники угроз.*

THE THREATS OF ECOLOGICAL SAFETY IN THE SYSTEM OF NATIONAL SAFETY OF UKRAINE

One of the main problem of humanity is a problem of ecological safety. Ecological problems broke the national tether long before and were at the receiving end of not only internal policy, but also world policy. In Ukraine ecological situation is characterized as crisis situation. The level of general anthropogenic impact on environment is unsatisfactory. The aim of observation is definition and analysis of terms “national safety”, “ecological safety”, finding threats of ecological safety and sources of its origin. Show the location of threats of ecological safety in the system of national safety of Ukraine. The ecological safety is considered by the author as a key component of national safety, detailed and complex study of ecological threats are considered as a one of the step on the way of safety protection of Ukrainian society and nation totally. The national safety is presented as an integral system by the according to results of analysis of national and foreign fund. Constitutive elements of current system is defined, it is the ecological safety and threats of ecological safety. Content analysis of essence of the concept “ecological safety” was done. Ecological threats were defined and showed its location in the system of national safety in Ukraine. The problematic issues of realization of ecological policy in Ukraine are defined and the ways of its solution are prpposed.

Keywords: *national safety, system of national safety, ecological safety, threats of ecological safety, threat sources.*

Рецензенти: Хаджирадєва С. К., д-р наук з держ. упр., професор;
Пахомова Т. І., д-р наук з держ. упр., професор.

© Козаченко Т. П., 2016

Дата надходження статті до редколегії 18.11.2016